

Joan Just i Bertran (Sant Cugat Sesgarrigues, 1897 – Igualada, 1960)

Un mestre just de nom i de fets

“El Mestre Just, sense fer soroll, sense buscar protagonisme, va complir la seva missió musical i humana amb alegria i constància. Era feliç ensenyant els joves a cantar, a escoltar bona música, a tocar instruments, a compondre melodies i harmonitzar-les. Com a fill i deixeble seu al Conservatori de Música d'Igualada, recordo que ens encoratjava amb tacte i respecte. No ens renyava. Tenia traça per aprofitar les qualitats de cada persona.”

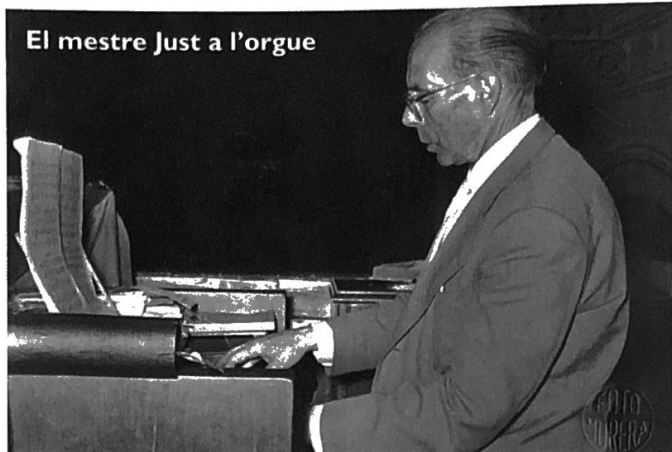
Cassià M. Just

Amb aquestes paraules, el qui fou abat de Montserrat entre 1966 i 1989 recordava el seu pare, conegut pels igualadins com a Mestre Just, que desenvolupà un tasca ingent a la capital anoienca com a fundador i director de diverses formacions musicals i com a director i mestre al Conservatori de L'Ateneu Igualadí durant un llarg i

difícil període. També fou compositor d'un centenar d'obres i protagonista de diversos fets que recordem els igualadins que ens podem considerar hereus del seu immens i ric llegat.

Nascut el 1897 a Sant Cugat Sesgarrigues, entrà a l'Escolania de Montserrat on tingué de mestres els pares Manuel Guzman i Anselm Ferrer. A Barcelona continuà els estudis musicals amb els mestres Millet, Morera, Pellicer i Balcells. Començà a desenvolupar la seva tasca professional a Oriola (Alacant) i a Barcelona treballà de director del Cor Mixt de Ràdio Barcelona (col·laborant amb el mestre Pérez Moya), de professor d'harmonia a l'Acadèmia Albéniz, d'organista en diverses esglésies i de pianista en sales de cinema mut. Més tard, a la Fundació Patxot, convidat pel

mestre Millet, desenvolupà una feina que l'apassionava: la recol·lecció de cançons de tot Catalunya, editades al Cançoner Popular. L'any 1931 fou contractat per substituir el mestre Manuel Borgunyó com a director del Conservatori de l'Ateneu Igualadí, càrrec que ocupà fins a la seva mort. A la capital anoienca dirigí l'Orfeó de l'Ateneu Igualadí, fundà el cor d'homes Schola Cantorum, més endavant la Coral Mixta de la Schola Cantorum i la Banda Municipal d'Igualada. També dirigí l'Escolania de la Pietat i donà classes de música, de piano i violí als Escolapis. Posteriorment fou director de l'Orfeó de Santa Coloma de Queralt, col·laborador de la Secció de Musicologia del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada i va promoure la creació de Joventuts Musicals.

Si hi ha un fet pel qual es valora i recorda especialment el mestre Just és el del salvament durant la Guerra Civil de l'orgue de la basílica de Santa Maria d'Igualada, peça única dels ss. XVIII i XIX. Va evitar que uns milicians el cremessin demostrant-los que també servia per tocar tot tipus de música, no només religiosa. Davant de la seva incredulitat, el mestre Just mateix es posà a l'orgue i interpretà el tango *La Cumparsita* i també algun vals. Així es salvà aquest instrument musical de gran valor. Durant la guerra també salvà la vida al P. David Pujol, monjo de Montserrat i director en aquells moments de l'Escolania que s'havia refugiat en una masia prop de Rubió i estava en perill. L'amagà a casa seva i li facilità la sortida des de Barcelona cap a l'estranger. A la postguerra

Fou compositor d'un centenar d'obres i protagonista de diversos fets que recordem els igualadins que ens podem considerar hereus del seu immens i ric llegat.

també salvà de la presó i la mort diversos igualadins i va lluitar moltíssim perquè les autoritats no tanquessin el Conservatori, l'hereu del quan és l'actual Escola de Música i Conservatori de Grau Mig "Mestre Joan Just".

Una gran quantitat d'alumnes es van beneficiar del seu mestratge i alguns sobresortiren, com les pianistes Josefina Rigolfas i Teresa Llacuna o un llavors jove i jove Jordi Savall, que formava part del grup d'harmòniques *Néixer*, guanyadors de diversos premis arreu d'Europa i que el mestre Just ajudava arrançant per a ells obres clàssiques. Un dia va enxampar el jove Savall al Conservatori escoltant a través de la porta un grup de nois que interpretaven música de cambra. En veure's sorprès, Savall va preguntar-li com era que allò que tocaven aquells joves "sonés tan bé", i el mestre Just li respongué: "És a les teves mans". Savall sovint recorda la gran impressió que li feren els assaigs i l'estrena a Igualada l'any 1958 del *Rèquiem* de Mozart, una gran fita que aconseguí el Mestre Just amb molt d'esforç i dedicació, on va involucrar tot el teixit musical igualadí que ell creà, entre els quals hi havia un violinista molt carismàtic: en Josep Mestre i Llacuna, conegut per tothom com Pepet Mestre, el meu avi.

La producció musical del mestre Just comprèn més d'un centenar d'obres, la majoria música coral amb arranjaments de gran qualitat de nombroses cançons populars catalanes. També inclou obres per a piano, veu i piano, banda, sardanes, alguna obra orquestral i comèdia lírica o una gran col·lecció de goigs, la majoria conservada a l'Arxiu Comarcal de l'Anoia. Però sens dubte la seva obra més coneguda per tots els igualadins és l'*Himne del Patge Faruk*, per a veu i banda, que cada cinc de gener podem escoltar a la cavalcada de Reis d'Igualada.

La seva mort es produí sobtadament el dia 25 d'abril de 1960 mentre donava classe a una alumna al Conservatori. La notícia va córrer per tota la ciutat i el funeral va ser una gran manifestació de dol, amb molts igualadins al carrer que seguien el seguici fúnebre del fèretre portat a coll pels seus estimats cantaires. En el concert d'homenatge que tingué lloc el 15 de juny d'aquell mateix any hi participà l'Orquestra Municipal de Barcelona sota la direcció d'Eduard Toldrà.

Daniel Mestre i Dalmau
 Director de cor i orquestra
 Professor a l'ESMUC i al Conservatori Superior del Liceu

